

Na temelju članka IV.4.a. Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Zastupničkog doma održanoj 30.studenoga 2001. i na sjednici Doma naroda održanoj 20. prosinca 2001., usvojila je

ZAKON

O ZAŠTITI OSOBNIH PODATAKA

Poglavlje I - OPĆE ODREDBE

Cilj Zakona

Članak 1.

Cilj ovoga zakona je da se na teritoriju Bosne i Hercegovine svim osobama, bez obzira na njihovo državljanstvo ili prebivalište, osigura poštivanje ljudskih prava i temeljnih sloboda, a posebice pravo na tajnost glede obrade osobnih podataka koji se na njih odnose ("zaštita podataka").

Predmet Zakona

Članak 2.

Ovaj zakon se odnosi na obradu osobnih podataka od strane:

- a) javnih organa na razini Bosne i Hercegovine;
- b) javnih organa Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt BiH) u onoj mjeri u kojoj minimalna zaštita podataka predviđena ovim zakonom nije regulirana zakonima Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i Brčko Distrikt BiH ;
- c) ostalih organa Federacije Bosne i Hercegovine i Republike Srpske i Brčko Distrikt BiH u onoj mjeri u kojoj njihove aktivnosti nisu ograničene na Federaciju Bosne i Hercegovine ili Republiku Srpsku ili Brčko Distrikt BiH.

Pojmovi

Članak 3.

Pod zaštitom osobnih podataka podrazumijevaju se naročito:

osobni podaci podrazumijevaju informacije koje se odnose na fizičku osobu čiji identitet je ustanovljen ili se može ustanoviti (u daljnjem tekstu: nositelj podataka). Fizička osoba čiji se identitet može ustanoviti je osoba koja se može identificirati, neposredno ili posredno, posebice na temelju matičnog broja ili jednog ili više čimbenika karakterističnih za fizički, fiziološki, mentalni, ekonomski, kulturni ili socijalni identitet te osobe.

Posebne kategorije podataka podrazumijevaju sve osobne podatke koji se odnose na

a) rasno podrijetlo, državljanstvo, nacionalno ili etničko podrijetlo, političko mišljenje ili stranačku pripadnost ili članstvo u sindikatima, religijsko ili drugo vjerovanje, zdravstveno stanje, seksualni život; i

b) kaznene presude.

Obrada osobnih podataka (obrada) podrazumijeva svaku radnju ili skup radnji koje se vrše nad podacima, kao na primjer, prikupljanje, unošenje, organiziranje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjenu, uzimanje, konzultiranje, korištenje, otkrivanje prijenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje.

Pristup podacima podrazumijeva svaku radnju koja trećoj osobi omogućava uvid u podatke bez prava da te podatke koristi kasnije za druge ciljeve.

Kontrolor podrazumijeva svaku fizičku ili pravnu osobu, državni organ, agenciju ili drugi organ koji samostalno ili s drugima utvrđuje cilj i način obrade osobnih podataka. Kada su cilj i način obrade utvrđeni zakonom ili propisom zemlje ili Europske zajednice, kontrolor podataka odnosno posebni kriteriji za njegovo imenovanje mogu se utvrditi zakonom zemlje ili Europske zajednice.

Obradivač podrazumijeva svaku fizičku i pravnu osobu, državni organ, agenciju ili drugi organ koji obrađuje osobne podatke u ime kontrolora podataka.

Suglasnost nositelja podataka podrazumijeva svaku konkretnu i utemeljenu naznaku želje nositelja podataka danu dragovoljno, kojom nositelj podataka označava svoj pristanak da se njegovi osobni podaci obrađuju.

Poglavlje II - TEMELJNI PRINCIPI ZAŠTITE OSOBNIH PODATAKA

Kvalitet podataka

Članak 4.

Osobni podaci koji se automatski obrađuju bit će:

- a) prikupljeni i obrađeni na pravičan i zakonit način;
- b) sačuvani u cilju koji je određen i zakonit i ne koristi se na način koji nije sukladan s tim ciljem;
- c) adekvatni, relevantni i u mjeri u kojoj ne prevazilaze cilj u koji se pohranjuju;
- d) točni i, kada je to potrebno, ažurirani;
- e) sačuvani u formi koja omogućava identifikaciju nositelja podataka samo tijekom razdoblja potrebitog za ispunjavanje ciljeva u koje se podaci čuvaju.

Obrada podataka

Članak 5.

Osobni podaci se neće obrađivati osim kada

- a) je nositelj podataka nedvojbeno dao pristanak, ili
- b) je to nužno radi izvođenja ugovora u kojem je nositelj podataka ugovorna stranka ili radi poduzimanja mjera na zahtjev nositelja podataka prije sklapanja ugovora; ili
- c) je to nužno radi ispunjavanja zakonske obveze kontrolora podataka; ili
- d) je to nužno radi zaštite vitalnih interesa nositelja podataka; ili
- e) je to nužno radi obnašanja dužnosti koja se vrši u javnom interesu ili vršenja službenog ovlaštenja datog kontroloru podataka ili trećoj osobi kojoj se podaci otkrivaju; ili
- f) je to nužno radi zakonitih interesa koje ostvaruje kontrolor ili treća osoba ili osobe kojima se podaci otkrivaju, osim u slučaju kada su ti interesi nadjačani interesima temeljnih prava i sloboda nositelja podataka.

Osobni podaci koji otkrivaju raso podrijetlo, politička mišljenja ili vjerska ili druga uvjerenja, kao i osobni podaci o zdravstvenom stanju ili seksualnom životu, ne mogu se obrađivati automatski, ako zakonom nije predviđena odgovarajuća zaštita. Ovo se odnosi i na osobne podatke vezane za kaznene presude.

Osobni podaci se ne prijenose i dosjei i evidencije se ne sjedinjuju (udružuju, spajaju ili na drugi način povezuju), ako nisu zadovoljeni uvjeti utvrđeni u st. 1. i 2. ovoga članka.

Stavak 3. se odnosi na sjedinjavanje dosijea koje obrađuje isti kontrolor.

Cilj obrade podataka

Članak 6.

Obrada osobnih podataka će se vršiti samo u određene ciljeve, koristeći pravo ili sukladno s zakonskom obvezom. U slučaju obveznog prijenosa podataka ili pristupa podacima, osobi obveznoj da dostavi podatke navodi se i zakonska odredba kojom se nalaže raspolaganje tim podacima.

Obradivat će se samo oni osobni podaci koji su prijeko potrebni da bi se zadovoljio cilj obrade i to samo na način koji je sukladan s tim ciljem. Podaci se neće koristiti u većoj mjeri niti duže nego što je potrebno u tom cilju.

Članak 7.

Prije prikupljanja bilo kojih podataka, nositelj podataka se izvješćuje o tome da li se radi o dragovoljnoj ili obveznoj dostavi podataka. U slučaju obvezne dostave podataka, navodi se i zakon na temelju kojeg se vrši obrada podataka.

Nositelj podataka se izvješćuje o cilju obrade, kao i o identitetu kontrolora i obrađivača, bez obzira da li se podaci prikupljaju od nositelja podataka ili treće osobe.

Prijenos podataka u inozemstvo

Članak 8.

Osobni podaci se neće prenositi iz zemlje kontroloru ili obrađivaču podataka u inozemstvu, bez obzira na medij podataka ili način prijenosa ako nisu zadovoljeni uvjeti utvrđeni člankom 5. ovoga zakona i pod uvjetom da strani kontrolor za sve podatke ispoštuje iste principe zaštite podataka.

Tehnička obrada podataka

Članak 9.

Obveze obrađivača podataka u svezi s obradom osobnih podataka utvrđuje kontrolor podataka sukladno s odredbama ovoga zakona i drugih zakona u svezi s obradom podataka. Kontrolor podataka je odgovoran za zakonitost uputstava o radnjama koje se obnašaju nad osobnim podacima.

Obrađivač podataka je odgovoran za obradu osobnih podataka prema uputstvu kontrolora podataka. U vršenju svojih dužnosti, obrađivač podataka neće prenositi svoje odgovornosti na druge obrađivače podataka ako ne dobije izričito uputstvo za to od strane kontrolora podataka.

Sigurnost podataka

Članak 10.

Kontrolor podataka i, u okviru svoje nadležnosti, obrađivač podataka staraju se o sigurnosti podataka i poduzimaju sve tehničke i organizacijske mjere i utvrđuju pravila postupka koja su nužna za provođenje ovoga zakona i drugih propisa u svezi s zaštitom i tajnošću podataka.

Podaci, a posebice posebne kategorije podataka, štite se od neovlaštenog pristupa, izmjene, prijenosa, brisanja, oštećenja ili uništenja.

Članak 11.

Komisija za zaštitu podataka provjerava radnje obrade podataka kada se obrađuju posebne kategorije podataka iz članka 3. stavak 2. nakon što od kontrolora podataka primi obavijest da te podatke treba obrađivati. Ove radnje na obradi podataka mogu započeti tek onda kada Komisija za zaštitu podataka završi provjeravanje, ili kada isteknu dva mjeseca od dana kada je Komisija za zaštitu podataka primila obavještenje.

Prije početka bilo koje radnje obrade navedenih podataka, kontrolor podataka izvješćuje Komisiju za zaštitu podataka o sljedećem:

- a) cilju obrade podataka;
- b) vrsti podataka koji se obrađuju i zakonskom temelju za obradu;
- c) vrstama nositelja podataka;
- d) izvoru podataka;
- e) vrsti prenesenih podataka, primateljima tih podataka i zakonskom temelju za prijenos;
- f) rokovima za brisanje određenih vrsta podataka;
- g) imenu, prezimenu i adresi kontrolora podataka i obrađivača podataka, stvarno mjesto obrade podataka (uključujući i tehničku obradu), kao i ostale aktivnosti obrađivača podataka vezanih za obradu osobnih podataka;
- h) predloženi prijenos podataka u treće zemlje.

O svakoj promjeni podataka iz stavka 2. Komisija za zaštitu podataka se izvješćuje u roku od 8 dana.

Pristup osobnim podacima

Članak 12.

Kontrolor podataka izvješćuje nositelja podataka o tijeku obrade njegovih osobnih podataka koju vrši kontrolor podataka ili obrađivač podataka, o cilju obrade podataka,

zakonskom temelju i trajanju obrade, imenu, prezimenu i adresi te aktivnosti u svezi s obradom podataka obrađivača podataka, kao i o tome tko je primio ili tko će primiti podatke i u kojem cilju. Opseg informacija o prijenosu i trajanje obveze pružanja informacija može se ograničiti zakonima o obradi podataka. Ovo ograničenje neće biti kraće od pet godina za osobne podatke i kraće od dvadeset godina za posebne kategorije podataka.

Članak 13.

Nositelj podataka ima pravo:

- a) zahtijevati informacije o obradi svojih osobnih podataka;
- b) zahtijevati ispravku svojih osobnih podataka ili njihovo brisanje, ako se pokaže da su netočni ili nezakonito obrađeni.

Kontrolor podataka će informacije dostaviti u pismenoj, razumljivoj formi, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Informacije iz stavka 2. su besplatne, osim informacija koje stalno traži jedna osoba iz istog djelokruga kod istog kontrolora.

Članak 14.

Kontrolor podataka neće odbiti da pruži informaciju nositelju podataka, osim u slučajevima kada je to zakonom predviđeno.

Kontrolor podataka će navesti razlog zbog kojeg je odbijena tražena informacija.

Kontrolor će Komisiji za zaštitu podataka podnositi godišnje izvješće o odbivenim zahtjevima.

Članak 15.

Kontrolor podataka vrši ispravku netočnih podataka.

Osobni podaci se brišu ako je:

- a) obrada podataka nezakonita; ili
- b) su ti podaci dobiveni na nezakonit način; ili
- c) je tako zahtijevao nositelj podataka, ili
- d) je prestao cilj obrade.

Članak 16.

Nositelj podataka i sve druge osobe na koje je izvršen prijenos podataka u cilju njihove obrade bit će obaviješteni o svim ispravkama i brisanju podataka. Takve informacije se mogu uskratiti, budući na cilj obrade, ako se time ne narušava opravdan interes nositelja podataka.

Članak 17.

Pojedinačna prava nositelja podataka (čl. 11., 12. i 15.) mogu se zakonom ograničiti u interesu vanjske i unutarnje sigurnosti države, u oblastima državne obrane, državne sigurnosti, spriječavanje kriminala ili kaznene istrage, kao i u monetarnom interesu države ili zaštite nositelja podataka ili prava i sloboda drugih. Ovakva ograničenja su dozvoljena samo u mjeri u kojoj su potrebna u jednom demokratskom društvu u jedan od navedenih ciljeva.

Obeštećenje

Članak 18.

Kontrolor podataka isplaćuje obeštećenje za svaku štetu nanесenu nositelju podataka u postupku obrade njegovih podataka. Kontrolor podataka je odgovoran za svaku štetu koju nositelju podataka nanese obrađivač podataka. Kontrolor podataka se može osloboditi ove odgovornosti, u cjelini ili djelomice, ako dokaže da nije odgovoran za događaj koji je doveo do nastanka štete.

Obeštećenje se neće isplatiti za štetu koju je oštećena strana prouzročila namjerno ili ozbiljno nemarnim postupanjem.

Poglavlje III - KOMISIJA ZA ZAŠTITU PODATAKA

Članak 19.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće ministara) na prijedlog Ministarstva civilnih poslova i komunikacija će imenovati Komisiju u cilju zaštite podataka i praćenja pristupa osobnim podacima i njihovoga prijenosa čiji će naziv biti Komisija za zaštitu podataka (u daljnjem tekstu: Komisija). Članovi Komisije mogu biti samo državljani Bosne i Hercegovine. Članovi Komisije će imati ovlaštenja, dužnosti i zadatke utvrđene u ovom poglavlju.

Članovi Komisije bit će neovisni i nepristrasni, ne mogu biti izabrani predstavnici niti vršiti bilo kakvu političku funkciju.

Komisija imat će pet članova koje će imenovati Vijeće ministara. Članovi Komisije imenuju se na tri godine.

Članovi Komisije imaju najmanje sveučilišnu naobrazbu i biraju se na temelju profesionalnog iskustva u vođenju i nadziranju postupaka u svezi s zaštitom podataka, kao i na temelju dokazane sposobnosti za obnašanje poslova u okviru žalbenog vijeća. Tri člana Komisije moraju biti diplomirani pravnici.

Komisija donosi odluke prostom većinom glasova.

Članovi Komisije mogu biti razriješeni dužnosti na prijedlog Vijeća ministara. Prijedlog za razriješenje dužnosti člana Komisije Vijeće ministara podnosi Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Član Komisije može biti razriješen dužnosti zbog toga što je osuđen za teško kazneno djelo, fizički ili fiziološki spriječen da obnaša svoje zadatke ili zbog stalnog neispunjavanja svojih obveza.

Prigodom razmatranja žalbe, Komisija vodi računa o pravima osobe koja se optužuje, i to posebice:

- a) da odmah bude obaviješten detaljno i na jeziku koji razumije, o vrsti i uzroku žalbe koja se protiv njega podnosi;
- b) da mu se omogući potrebno vrijeme i uvjete za pripremu obrane;
- c) da mu se omogući da se brani osobno ili putem punomoćnika koga izabere, ili ako nema dovoljno sredstava da osigura pravnu pomoć, da mu ona bude omogućena besplatno kada je to potrebno u interesu pravde;
- d) da ispita ili da se ispituju svjedoci suprotne stranke i da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka na njegovoj strani pod istim okolnostima kao i u slučaju svjedoka suprotne stranke;
- e) da mu se omogući besplatna usluga prevoditelja ako ne razumije ili ne govori jezik koji koristi Komisija.

Članak 20.

Komisija:

- a) nadgleda provođenje ovoga zakona i drugih zakona o obradi podataka;
- b) razmatra žalbe koje se podnose komisiji;
- c) na kraju svake godine podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine izvješće o zaštiti podataka.

Članak 21.

Komisija prati uvjete za zaštitu osobnih podataka, daje prijedloge za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnose na obradu podataka, te daje mišljenje o prijedlozima tih zakona.

Komisija, kad uoči nezakonitu obradu podataka, zahtijeva od kontrolora da prekine obradu. Kontrolor bez odlaganja poduzima nužne mjere i o tome u roku od 15 dana pismeno informira Komisiju.

Članak 22.

U vršenju dužnosti, Komisija može zahtijevati od kontrolora ili obrađivača podataka da joj dostavi informacije o bilo kojem pitanju, a također može i izvršiti uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu biti osobni podaci.

Komisija ima pravo ulaska u sve prostorije u kojima se vrši obrada podataka. Ulazak i kontrola imovine i prostorija kontrolora podataka koji nisu propisani zakonom mogu se vršiti jedino za vrijeme radnog vremena.

Državne i službene tajne neće predstavljati zapreku za Komisiju u ostvarivanju njenih prava navedenih u ovom članku, ali odredbe o tajnosti su i za nju obvezujuće. U slučajevima koji se tiču državne i službene tajne, članovi Komisije ostvaruju svoja prava osobno.

Svi organi vlasti obvezni su na zahtjev pružiti potporu Komisiji u vršenju njenih dužnosti.

Članak 23.

Svatko ima pravo, u slučaju povrede njegovih prava ili postojanja direktne opasnosti od takve povrede, podnijeti žalbu Komisiji.

Komisija može:

- a) saslušati podnositelja žalbe;
- b) pozvati svjedoke i stručnjake kada to bude smatrala potrebnim;
- c) tražiti i dobiti sve relevantne informacije od odgovarajućih nadležnih organa.

Odluka Komisije:

- a) podliježe sudskom ispitivanju od strane Suda Bosne i Hercegovine;
- b) sadrži obrazloženje s zakonskim temeljom;
- c) se dostavlja podnositelju žalbe u roku od sedam dana.

Ni prema komu se neće iskazati pristrasan odnos temeljem njegove žalbe Komisiji.

Poglavlje IV - OBRADA PODATAKA U INSTITUTIMA ZA ISTRAŽIVANJE

Članak 24.

Podaci prikupljeni i pohranjeni u cilju naučnog istraživanja i statistike, neće se koristiti u druge ciljeve.

Osobni podaci ostaju neidentificirani sve dok je god to moguće u svezi istraživanja. Podaci pomoću kojih se može identificirati konkretna fizička osoba ili osobe, čuvaju se posebno. Ovi podaci se ne povezuju s drugim podacima, osim u slučaju kada je to potrebno u cilju istraživanja.

Organizacija ili osoba koja vrši naučno istraživanje može objaviti informacije dobivene iz osobnih podataka ako, za to dobije suglasnost nositelja podataka, ako se podaci obrađuju samo u cilju naučnog istraživanja, ili ako se čuvaju u osobnoj formi za vrijeme koje nije duže od vremena potrebnog samo za formiranje statistike.

Poglavlje V - KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Članak 25.

Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 KM do 15.000,00 KM kaznit će se za prekršaj, svatko tko:

- a) nezakonito izvrši prijenos, omogući pristup, eksploatira ili koristi podatke koji su mu dani na čuvanje ili kojima ima pristup isključivo zbog svoje profesionalne uključenosti u elektronsku obradu podataka, ili
- b) nezakonito objavi drugoj osobi informacije dobivene iz podataka koji su mu dani na čuvanje ili kojima ima pristup isključivo zbog svoje uključenosti u elektronsku obradu podataka.

Postupak po ovom članku ne može se pokrenuti na temelju zahtjeva osobe čiji su interesi narušeni.

Članak 26.

Novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se za prekršaj, svatko tko:

- a) započne obradu podataka, a da unaprijed nije postupio sukladno s obvezom informiranja Komisije; ili

- b) započne obradu podataka a da nije pribavio odobrenje od Komisije u slučajevima kada je to potrebno; ili
- c) nastavi obradu podataka unatoč činjenici da je Komisija zakonski zabranila tu obradu; ili
- d) ne provede zakonski obvezujuću odluku koja nalaže da osigura informacije o pohranjenim podacima, da ispravi podatke ili ih izbriše; ili
- e) izvrši prijenos podataka u inozemstvo bez odobrenja Komisije: ili
- f) prekrši svoje obveze da informira nosioce podataka o podacima, ispravi netačne podatke, izbriše podatke; ili
- g) ozbiljno prekrši svoju obvezu da osigura povjerljivost i tajnost obrađenih podataka; ili
- h) ne surađuje s Komisijom, odbije da joj dostavi tražene informacije ili odbije da dozvoli Komisiji da uđe u njegove prostorije.

Poglavlje VI - ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 27.

Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija u konzultaciji s Komisijom donosi podzakonske akte u sljedećim oblastima:

- a) sigurnost podataka i obrada podataka od strane institucija Bosne i Hercegovine;
- b) sva druga pitanja potrebna za provođenje ovoga zakona.

Komisija može izdati smjernice glede zadataka i pravila za imenovanje službenika za zaštitu osobnih podataka.

Postupak pristupa informacijama od javnog interesa

Članak 28.

Odredbe ovoga zakona će se uzeti u obzir prigodom primjene Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 28/00).

Članak 29.

Ovaj zakon stupa na snagu 30 dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

PS BiH broj 69/01 20. prosinca 2001. godine Sarajevo

Predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Sejfudin Tokić, v. r.

Predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine Bi